

**Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu**

Warszawa, 22.11.2018 r.

KOMUNIKAT PRASOWY

Otwarcie wystawy Archiwum IPN „Rozkaz nr 00485. Antypolska operacja NKWD na sowieckiej Ukrainie 1937–1938” na Ukrainie - miasto Chmielnicki, ukraińskie Państwowe Archiwum Obwodowe, 23 listopada 2018 r., godz. 10.00.

Na 16 planszach wystawy przedstawione zostały losy osób represjonowanych w ramach „operacji polskiej” przeprowadzonej przez NKWD w Związku Sowieckim w latach 1937–1938, podczas której aresztowano ponad 143 tys. osób. Spośród nich co najmniej 111 tys. skazano na karę śmierci. Blisko 30 tys. Polaków zesłano do łagrów. Tylko na Ukrainie, gdzie znajdowało się największe skupisko ludności polskiej w ZSRS, osądzono 55 928 osób, z których 47 327 zamordowano.

Ekspozycja powstała dzięki materiałom archiwalnym, przekazanym do IPN przez ukraińskie Państwowe Archiwum Obwodowe w Odessie, Chmielnickim i Winnicy. Dokumenty wytworzone przez NKWD są dowodem planowej, zbrodniczej działalności sowieckiego aparatu represji, która nigdy nie miała zostać ujawniona.

Wystawa i towarzyszący jej katalog przygotowane zostały w językach polskim i ukraińskim. W najbliższej przyszłości planowane są wernisaże w kolejnych polskich i ukraińskich miastach.

Ekspozycja została objęta Patronatem Narodowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości.

Aresztowanych w ramach operacji mężczyźni oskarżano o przynależność do Polskiej Organizacji Wojskowej, nieistniejącej od 1921 r., która miała rzekomo prowadzić działalność szpiegowsko-wywrotową na rzecz II Rzeczypospolitej. Na większości z nich wykonano wyrok śmierci. Żony „szpiegów” lub „wrogów ludu” były zsyłane na 5 do 10 lat do Kazachstanu za to, że nie informowały organów władzy sowieckiej o „kонтрrewolucyjnej działalności szpiegowskiej” męża. Ich dzieci często odsyłano do domów dziecka lub więziono w obozach i koloniach pracy. W ramach „operacji polskiej” prześladowano nie tylko Polaków, lecz i osoby innych narodowości, w tym także Ukraińców.

Załącznik nr 1: *Program wydarzenia*

Program

Godz. 10.00 – 10.30 - uroczyste osłonięcie wystawy.

Godz. 10.30 – 11.00 – konferencja prasowa.

Godz. 11.00 – 13.00 – konferencja naukowa.

Godz. 14.00 – 14.30 – uroczyste poświęcenie kaplicy.